

Sayı : 19020089 / 5716.3221
Konu : Yazılı soru önergesi cevabı

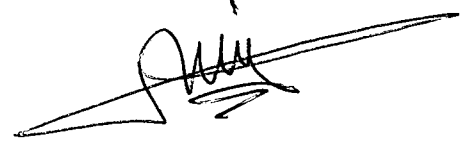
07.07.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 26.02.2013 tarihli ve 43452547-120.00-110092 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Hilal KAPLAN tarafından verilen “Deniz Kirliliğinden Etkilenen Balıkların İnsan Sağlığına Etkilerine İlişkin” 7/17952 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.



Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Sağlık Bakanı

EK: Soru önergesi cevabı (2 sayfa)

Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Hilal KAPLAN tarafından verilen “Deniz Kirliliğinden Etkilenen Balıkların İnsan Sağlığına Etkilerine İlişkin” 7/17952 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Günümüzde hızlı nüfus artışı ile beraber, yoğun ve kontrolsüz şekilde yapılan sanayileşme çalışmaları doğaya büyük zararlar vermekte. Çarpık sanayileşmenin akabinde, doğamıza ve çevremize geri dönülmez tahribatlar bırakmaktayız.

Son günlerde basında bilim adamları tarafından da sıkça vurgulanan deniz kirliliği, balıklarda ağır metallerin arttığı ve kanserojen maddeler içerdiği ifade edilmektedir. Ülkemizde yaşanan çevre kirliliğinin neticesi deniz kirliliği kontrol edilemez noktalara gelmiştir. Bu tehlike beraberinde zaten az tükettiğimiz balıklar için daha da olumsuz sonuçlara neden olacaktır. Bu söylenti ve gözlemlerin bilimsel olarak aydınlatılmadığı sürece insanlar tedirgin bir vaziyette balık tüketeceklerdir. Zehirli atıkların karıştığı deniz suyunda biriken ağır metaller önce balıklara, balıklardan da insanlara geçerek insan sağlığı üzerinde büyük tehlikeler oluşturmaktadır.

Son yıllarda Karadeniz, Ege ve Akdeniz’de kirlilik nedeniyle balık stoklarında azalma görülmektedir. Bir iç deniz olan Marmara Denizi’nde görülen kirlilik her geçen gün artmakta ve büyük tehdit oluşturmaktadır. Çarpık kentleşme sonucu evsel atıklar sanayiden kaynaklanan atık su (ağır metal ve kimyasal içerikli) atık su deşarjları, tarımsal ilaçlamalar, liman faaliyetleri, deniz trafiği, denize ulaşan nehir ve akarsuların taşıdığı birçok sanayi atığı gibi etkenler denizlerimizi hızlı bir şekilde kirliletmektedir! Bu kirlilik yoğun nüfus artışı ile beraber sanayileşmenin hızla olduğu İzmit Körfezi, Aliaga, Mersin Limanı gibi yerlerde yoğun olduğu görülmektedir. Özellikle bu bölgelerde tutulan balıkların (özellikle dip balıkları) ağır metal ve kanser yapıcı maddeler içeriğinin diğer yerlerde tutulan balıklardan daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Uzmanların balıklar üzerinde yaptığı analizlerde cıva, kurşun, kadmiyum gibi ağır metallerin oranının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu nedenle;

1. Son yıllarda denizlerimizdeki büyük çaplı kirliliğin sonucu balıklardaki ağır metal yoğunluğunun kanserojen etkileri ile ilgili olarak bakanlığınızın denizlerimiz ve denizlerimizin barındırdığı balıklar üzerinde yaptığı bir çalışma ya da hazırladığı herhangi bir rapor var mı? Vatandaş sofrada bu balıkları korkusuzca tüketebilir mi?
2. Sağlık Bakanlığı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile denizlerdeki kirliliğin sonucu olan balıklardaki ağır metal yoğunluğunun neticesinde insanlarda tüketim sonucu oluşacak kanser başta olmak üzere birçok hastalığın önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması hususunda nasıl bir koordinasyonunuz bulunmaktadır.

CEVAPLAR:

Gıda güvenilirliği ile ilgili konular Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın çalışma alanına girmektedir. Ağır metallere ilişkin olarak balıklarda izin verilen sınır değerler de ilgili Bakanlık tarafından belirlenmiştir.

Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Hilal KAPLAN tarafından verilen “Deniz Kirliliğinden Etkilenen Balıkların İnsan Sağlığına Etkilerine İlişkin” 7/17952 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Bakanlığımız, Hacettepe Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi işbirliği ile 2010 yılında yapılan bir çalışmada Marmara Denizi, Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz’den alınan midye, karides ve halkın en fazla tükettiği ekonomik balık türlerinde kurşun, kadmiyum ve cıva düzeyleri belirlenmiş ve bunların olası toksik etkileri için risk analizleri yapılmıştır.

Elde edilen ölçüm sonuçları incelendiğinde, ortalama kurşun, kadmiyum ve cıva değerlerinin ulusal ve uluslararası belirlenmiş olan limit değerleri aşmadığı görülmektedir. Ayrıca Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi tarafından yapılan risk analizi çalışmalarında da, örneklenen çeşitli balık türlerini yaşam boyu tüketen ortalama bir tüketici için uluslararası sağlık kuruluşu olan EFSA (European Food and Safety Agency) referanslarına göre kurşun, kadmiyum ve cıvaya maruz kalma durumuna bağlı olarak hesaplanan yaşam boyu fazladan kanser risk değerlerinin kabul edilebilir kanser risk değerini aşmadığı saptanmıştır.

Ayrıca Bakanlığımız tarafından çevresel faktörlerin sağlık üzerine olan etkilerini bütüncül bir yaklaşımla değerlendirebilmek amacıyla değişik üniversitelerden öğretim üyelerinin katkılarıyla balıklar ve diğer deniz ürünlerindeki ağır metal düzeylerini belirlemeye yönelik başka bir çalışma planlanmış olup kısa süre içerisinde başlatılacaktır.

Bakanlığımız ilgili konularda, gerek mevzuat ve gerekse uygulamaya yönelik çalışmalarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile koordinasyon ve işbirliği içerisinde çalışmaktadır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.